

תוך הנחל

ליל שבת קודש פרשת תרומה ה'תש"ע

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד מענין מעשה הארון.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, הנה מצינו בפרשת השבוע את צווי מעשה הארון, וכמו שכתוב (שמות כה, י) **ועשו ארון עצי שמים וגו'**, והוא הכלי הראשון שנצטוו עליו מכל שאר כלי המשכן, כי בארון היו מונחים לוחות העדות, שהוא כלליות התורה, והתורה יסוד הכל, ובלעדה אין כלום, כי התורה היא אחדות אחת עם הקדוש ברוך הוא, וכדאיתא בזהר הקדוש (אחרי עג ע"א), קודשא בריך הוא ואורייתא חד הוא, ועל ידי התורה אנחנו יודעים רצונו של הקדוש ברוך הוא, ולכן בוודאי הדבר הראשון הוא, לעשות ארון, כדי להחזיק בתוכו לוחות העדות, שהוא כלליות התורה.

אבל מצינו שהיו גם בדים בארון, וכמו שכתוב (פסוק יג) **ועשית בדי עצי שמים וצפית אתם זהב**, שעל ידם היו נושאים את הארון, וכמו שכתוב (פסוק יד) **לשאת את הארון בהם**, ואסור להוציא הבדים מן הארון, וכמו שכתוב (פסוק מז) **בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו**, ויש להבין למה הקפידה התורה כל כך על בדי הארון, שלא יסורו ממנו, יותר משאר כל כלי המשכן, ויש לומר בזה, כי הנה איתא בזהר הקדוש (וישלא קעא ע"א), שיש מעלת "תמכי אורייתא", היינו אלו שתומכים וסומכים לומדי תורה על ידי נדבת לבם, שנותנים ממון ללומדי תורה כדי שיוכלו לעסוק בתורה בלי מרדת הפרנסה ובלי עול של דרך ארץ, ועליהם נאמר (משלי ג, יח) **עין חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר**, ו"תמכי אורייתא" מקבלין שכר שוה בשוה כמו הלומדי תורה בעצמם, וכמו שנאמר על יששכר וזבולון (בראשית לג, יח) **שמח זבולון בצאתך ויששכר באהלך**, שעל ידי שזבולון יוצא לפרקמטיא, ומספק פרנסה לידיו של יששכר, על ידי זה "יששכר באהלך", שיכולים ללמוד תורה ולהורות הוראה בישראל, והם מחלקים את השכר שוה בשוה, כי המעות שנותנים לתלמיד חכם הוא תורה ממש (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רד), כי בלי ה"תמכי אורייתא" לא היה קיום לתורה כלל.

נמצא, שמוכן מאד למה הבדים צריכים להיות תמיד בתוך הארון, ואסור להוציא אותם משם, כי בדי ארון הם "תומכי אורייתא", שמחזיקים את הארון ונושאים אותו, והם צריכים להיות קשורים ודבוקים בארון בכל זמן, כדי לתמוך ולסעוד בהם בכל, וגם היו הבדים מצופים זהב, וכמו שכתוב (בפסוק י"ג) וצפית אותם זהב, כי עיקר הסעד והתמיכה הוא בממון ובוזהב, כדי שיוכלו לומדי התורה ללמוד בלי מרדת הפרנסה ועול דרך ארץ, ותהיה דעתם פנויה לעסק התורה.

וזו היא מעלת ימי הפורים הקדושים, שאז היתה קבלת התורה באהבה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת פח ע"א) הדר קבלוה בימי אחשורוש, וכמו שכתוב (אסתר ט, כו) "קימו וקיבלו", קימו מה שקיבלו כבר, ובימי פורים כל בני ישראל פותחים את לבם וידם בנדיבות גדולה, ושולחים מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, ותומכים ביותר בתלמידי חכמים העוסקים בתורה תמיד, כי בימי מרדכי ואסתר נעשתה אחדות גדולה בין נשמות ישראל, לסתור את דברי המן שאמר (שם ג, ה) ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים, וכנגד זה אמרה אסתר (שם ד, טז) לך כנוס כל היהודים. ועל ידי זה קיבלו התורה באהבה, וכמוכא בדברי רבינו"ל (שיחות הר"ן סימן צא), שסגולה להתמדה לא לדבר על שום בר ישראל, כי יש ששים רבוא אותיות בתורה, כנגד ששים רבוא נשמות ישראל, וכל זמן שיש אהבה ואחדות בין נשמות ישראל, אזי ספר התורה שלמה, ואהבת התורה היא שלמה, מה שאין כן אם יש פירוד ופיזור בין נשמות ישראל, ואחד נוגע במה ששייך לחבירו, אזי יש פירוד ופיזור בין אותיות התורה, או נגיעה בין האותיות, וספר התורה פסול, וממילא לא יהיה לו חשק ללמוד, עיין שם.

ולכן כשנתאחדו נשמות ישראל בימי מרדכי ואסתר, התמלא לבם באהבת התורה, עד שקיבלו את התורה מחדש, וממילא גם נפתח לבם בנדיבות גדולה להחזיק ולתמוך לומדי תורה בשפע גדול, ועל ידי זה קבלו את אורם הגדול של ימי פורים הקדושים.

השם יתברך יזכנו להמשיך עלינו קדושת הימים האלו, ונזכה להתמדת התורה באמת, וגם לתמוך בלומדי תורה באמת, עד שנזכה לראות בהרמת קרן ישראל ובביאת משיח צדקינו, במהרה בימינו אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת תרומה ה'תש"ע

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעוויץ, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קע"ו, המדבר מגירוש רוח שמות מן הלב, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, צריך האדם למהר מאד לגרש מקרבו הרוח שמות, מה שלבו מלא מרוח שמות הדבוק בו, וזה על ידי שנתקשר להצדיק האמת, והתקשרות היינו אהבת נפש מה שאוהב להצדיק מאד, ועל ידי זה נכלל לבו בלב הצדיק, ולפי שלבו מלא מרוח שמות, והרוח הוא האויר, ומכע האויר לבקש לו מקום פנוי לצאת שם, כמבואר אצל המחקרים, וכשמוצא האויר מקום פנוי לצאת שם, הוא בוקע ושובר במהירות ובהלה, ועל כן כשנכלל לבו בלב הצדיק, ולב הצדיק הוא חלל בבחינת: "ולבי חלל בקרבי" (תהלים קט, כב), ועל כן האויר של הרוח שמות הדבוק בלבו שלבו מלא מזה האויר, הוא בוקע ושובר לבו בבהלה ובורח לחוץ, מחמת שמצא מקום פנוי בלב הצדיק, ועל כן על ידי שמגרש במהירות הרוח שמות מקרבו, על ידי זה יש לו לב נשבר, כי נשבר לבו על ידי מהירות ובהלות הרוח שמות לצאת, ועל כן לא מצא לפי שעה מקום לצאת ועל כן נשבר הלב, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה בתורה זו סוד גדול, מה הטעם אשר כשאדם זוכה להתקרב אל צדיק אמיתי מקבל "לב נשבר", ולבו נעשה מוכשר לקבל בתוכו השגות אלקות, ולא לפני זה, כי הנה לפני שאדם זוכה להתקרב אל צדיק אמיתי, והולך בשרירות לבו אחרי תאוות העולם הזה והבליו, יש רוח שמות גדולה בתוך לבו, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (פסטי ב' ע"א), אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שמות, והרוח שמות אומט את לבו מלהשיג השגות אלוקותו יתברך, וגורם לו ערלת לב, וכמו שכתוב (דברים י, מז) ומלתם את ערלת לבבכם, ותרגום אונקלוס "ית מפשרות לבבון" (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מז), ולכן קשה לו לגרש את רוח השמות מקרבו, כי אינו יודע איך לפתוח את לבו, ולרוקן אותו מן הרוח שמות שנדבקה בו, אבל כשזוכה להתקרב אל צדיק אמיתי, ואוהב את הצדיק בכל נימי נפשו, אזי רוח השמות שבלבו מוצאת פתח פתוח ומקום פנוי לצאת ממנו, כי הצדיק פותח את לבו, ומלמד אותו איך להשיח כל מה שיש בלבו לפני השם יתברך ולפני הצדיק, ואז הרוח שמות מוצאת מקום פנוי בתוך לב הצדיק, ויוצא ובורח לשם במהירות גדולה, וכמכע אויר דחוס, המחפש מקום פנוי לצאת ולהתפריץ לשם, וכשמוצא מקום, בוקע ונכנס לשם בסערה גדולה, וכן הוא לב הצדיק שהוא פנוי וחלול לגמרי, וכמו שכתוב (תהלים קט, כב) ולבי חלל בקרבי, כי

הוא בטל ומבוטל באור האין סוף ברוך הוא, ועל ידי זה יש לו כח לשמוע ולסבול את הלב של כל אחד ואחד, אפילו של אלו שיש להם רוח שמות, והרוח שלהם יוצאת מהם אל תוך לב הצדיק, והוא צריך להזמין מלאכי לבו שלא ידבק בו הרע שלהם, ושלא תזיק לו רוח השמות שלהם, חס ושלום (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נט), והנה כשיוצאת רוח השמות מאלו האנשים שהתקרבו אל הצדיק, פתאום התרוקן לבם לגמרי, ומזה בא שיש להם "לב נשבר", כי מקודם היו מלאים ברוח שמות, ולבם היה אטום לגמרי, אבל עכשיו נפתח לבם ויצאה הרוח משם בסערה גדולה, ולכן יש להם "לב נשבר", והם מוכשרים לקבל בתוכם השגות אלוקות, ולהידבק בהשם יתברך באמת.

נמצא, שעיקר תיקון לבו של אדם תלוי בהתקרבות אל צדיק אמיתי, לאהוב אותו בכל לבו, נפשו ומאודו, כי אז רוח השמות שבקרבו תצא ממנו במהירות וסערה גדולה, ויוכשר מקום בלבו לקבל בו השראת שכינת עוזו יתברך, ועולמו יראה בחייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (שמות כה, ב) **דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי, ויש להבין למה בנדבת המשכן היה צווי מיוחד "מאת כל איש אשר ידבנו לבו", שנצטווה משה לקחת את התרומה מנדבת לבם ומרצונם הטוב, כמו שפירש רש"י, ולא נצטווה משה לקחת את התרומה בעל כרחם, והנה לפי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הקמת המשכן היתה בחינת השראת השכינה שבתוך כל אחד ואחד מישראל, וכמו שכתוב (פסוק ה) **ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ואיתא במדרש (מובא באלשיך הקדוש), "בתוכו" לא נאמר אלא "בתוכם" - בתוך כל אחד ואחד מישראל, והשראת השכינה יכולה להיות רק כשהלב פנוי וריק מרוח השמות הבאה ממעשים רעים, חס ושלום, ולכן הצטוו להביא תרומת המשכן אל משה רבינו מתוך נדבת לבם דייקא, היינו מאהבה ומרצונם הטוב, כדי שעל ידי זה יתרוקן לבם מן רוח השמות שבתוכם, ויקבלו לב נשבר ולב מהור להשראת השכינה.****

והנה על פי זה מובן מאד את דברי התנא דבי אליהו (רבה פרק ז'), כיון שקבלו ישראל עול מלכות שמים בשמחה, ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, מיד אמר הקדוש ברוך הוא למשה שיאמר לישראל שיעשו לו משכן, שנאמר (שמות כה, ח) **דבר אל בני ישראל וגו' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וגו', ולכאורה יפלא, מהו הקשר בין "נעשה ונשמע" אל צווי המשכן, אבל לפני הנ"ל מובן מאד, כי נעשה ונשמע היתה התגלות האהבה בתוך לבן של ישראל, וכמו שאמר רבא (שבת פח ע"א) לההוא צדוקי שאמר לו, עמא פיזיא דקדמיתו פומייכו לאודנייכו, אכתי בפחזותייכו קיימיתו, ברישא איבעיא לכו למשמע אי מציתו קבליתו ואי לא**

לא קבליתו (עם מבוהל, שהקדימו פיכם לאזניכם, היה לכם לשמוע מקודם אם אתם יכולים לקבל התורה או לא), אמר ליה, אנן דסגינן בשלימותא כתיב בן, תומת ישרים תנחם (אנחנו שהולכים בתמימות, כתיב בנו, שגם הקדוש ברוך הוא מתהלך עמנו בתמימות), ופירש"י, דסגינן בשלימותא - התהלכנו עמו בתום לב, כדרך העושים "מאהבה", וסמכנו עליו שלא ימעננו בדבר שלא נוכל לעמוד בו, עיין שם.

ולכן באותה עת שנתגלתה האהבה מתוך לבן של ישראל, היה הזמן המוכשר ביותר לצוותם על נדבת המשכן, שהעיקר תלוי "בכל איש אשר ידבנו לבו", היינו על אהבת ורצון הלב, וזה "נעשה ונשמע" דייקא, כי עיקר עשייה דקדושה הוא צדקה (חיי מוהר"ן סימן תקסז), ולכן כשהתלהב לבם בקבלת התורה על ידי משה רבינו, שזרקו את שכלם לגמרי, ואמרו "נעשה ונשמע", וקיבלו דברי משה רבינו באהבה (ליקושי מוהר"ן חלק א' סימן קכג), על ידי זה נטהר לבם מכל מיני רוח שטות, והיו יכולים לתת את תרומתם באהבה ולהשרות את השכינה הקדושה בקרבם.

השם יתברך יזכנו אל טהרת הלב, ולהיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים באמת, עד שנזכה להשרות את השכינה הקדושה בתוכנו, ולקבל את פני משיח צדקנו, במהרה בימינו אמן ואמן.

